Aan de gemeenteraad

Utrecht, 29 oktober 2025

Betreft: Sterke pleegzorg – aandacht voor continuïteit, kwaliteit en innovatie

Geachte raadsleden,

In de Week van de Pleegzorg 2025 vragen wij – De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP), het Landelijk Overleg Pleegouderraden (LOPOR) en Ondersteuning Pleeggezin (OP) – uw aandacht voor een belangrijk onderwerp: pleegzorg. In Nederland zetten duizenden gezinnen zich met hart en ziel in om kinderen die tijdelijk niet thuis kunnen wonen een veilige plek te bieden. Maar pleegzorg staat onder druk. Steeds minder gezinnen beginnen eraan, terwijl de behoefte juist groeit.

Pleegzorg: een onmisbare vorm van jeugdhulp

Pleegzorg is van grote waarde voor kinderen die (tijdelijk) niet bij hun ouders kunnen wonen. Toch daalt het aantal beschikbare pleeggezinnen al jaren. In 2024 waren er 14.713 pleegouders, terwijl dat er in 2021 nog 17.548 waren. Voor elke 100 pleegouders die stopten, begonnen er slechts 58 nieuwe. Dat betekent dat steeds meer kinderen wachten op een plek waar ze zich thuis kunnen voelen. Op dit moment wachten zo'n 900 kinderen op een beschikbare plek in een pleeggezin.

Veel pleegouders geven aan dat ze hun taak zwaar vinden en behoefte hebben aan meer begrip, praktische ondersteuning en onderlinge verbondenheid. Gemeenten kunnen hierin het verschil maken – door beleid te ontwikkelen dat pleegzorg versterkt en pleegouders beter ondersteunt.

Pleegzorg na 18 jaar: steun waar die nog steeds nodig is

De meeste jongeren in Nederland wonen tot ver na hun 18e nog thuis: op 1 januari 2025 gold dat voor ruim 63% van de 21-jarigen. Voor pleegjongeren vormt het pleeggezin datzelfde thuis. Juist zij hebben vaak extra behoefte aan stabiliteit en begeleiding.

Sinds 1 januari 2023 is wettelijk vastgelegd dat pleegzorg standaard doorloopt tot 21 jaar, tenzij de jongere zelf anders kiest. Toch blijkt uit evaluaties dat dit in de praktijk nog niet overal vanzelfsprekend is. Gemeenten hanteren uiteenlopende regels of voeren onnodige toetsingen uit. Dat leidt tot onzekerheid bij jongeren en pleegouders.

Wij vragen u daarom om te kijken of uw gemeentelijk beleid aansluit bij de Jeugdwet, waarin pleegzorg tot 21 jaar de norm is. En ervoor zorg te dragen dat medewerkers, wijkteams en jeugdzorgpartners goed op de hoogte zijn van deze wettelijke verplichting.

Mockingbird: een bewezen succesvolle innovatie

Naast goede wetgeving is ook innovatie in pleegzorg hard nodig. Een inspirerend voorbeeld is Mockingbird, een organisatievorm die pleeggezinnen met elkaar verbindt in lokale netwerken van zes tot tien gezinnen, ondersteund door zogenoemde hubhome-pleegouders.

Binnen deze 'constellaties' vinden pleegouders steun, (pleeg)kinderen krijgen lotgenoten en een breder netwerk, en er ontstaan warme gemeenschappen waarin iedereen elkaar helpt. Mockingbird voorkomt uitval van pleeggezinnen, versterkt plaatsingen en bevordert continuïteit. In regio's waar Mockingbird actief is, melden zich zelfs nieuwe pleegouders aan omdat zij zich gesteund voelen.

Mockingbird is niet alleen een sociaal sterk initiatief, maar ook financieel verstandig: stabielere plaatsingen voorkomen dure crisis- of residentiële opvang. Het programma is daarom finalist van de landelijke GemeenteDelers 2025, als voorbeeld van een impactvolle innovatie in het sociaal domein.

Wij nodigen u van harte uit om te onderzoeken of ook in uw gemeente één of meer Mockingbird-constellaties kunnen worden opgezet. Op donderdag 4 december organiseren wij hierover een digitale lunchsessie: "Starten met Mockingbird in de eigen gemeente/regio." U bent van harte welkom. (Aanmelden kan via: www.mockingbirdnederland.nl/meetup)

Tot slot

Goede pleegzorg vraagt om een stabiel thuis voor kinderen, blijvende ondersteuning voor pleegouders en beleid dat dit mogelijk maakt. U als gemeenteraad kunt hierin een doorslaggevende rol spelen door pleegzorg structureel op de agenda te zetten, te borgen dat beleid uit de Jeugdwet effectief wordt uitgevoerd en te investeren in initiatieven zoals Mockingbird die bewezen werken.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie? Wij denken graag met u mee!

Met vriendelijke groet,

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen (NVP)	Landelijk Overleg Pleegouderraden (LOPOR)	Ondersteuning Pleeggezinnen (OP)
Remco Oosterhoff *Directeur-bestuurder*	*Aad Koolaard* *Bestuur LOPOR*	*Roza Freriks* *Directeur-bestuurder*